

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

408

Szerző:

Mátrai Vilmos

KÉPZŐMŰVÉSZETI SZEMLE

Cím:

A VÉRMEZŐI ESKÜ

Forrás:

Élet

1923.

Hely:

Idő:

11 79234

Személy:

Helyszám:

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Alig képzelhető nehezebb képzőművészeti feladat, mint egy történelmi jelentőségű ünnepélyes pillanat megörökítése. A művésznek nemcsak át kell éreznie az ilyen jelenet fontosságát, hanem a művészi kifejező eszközök teljes birtokában is kell lennie. Szerencsénkre ilyen művésznek jutott az a feladat, hogy megörökítse azt az eseményt, mikor országunk kormányzója, nemzeti hadseregünk megszervezője szemlét tart a hadsereg felett s ünnepi mise keretében leteszi az esküt Magyarország alkotmányára s ezzel megteszi az első lépést letört, lerombolt hazánk újból való fölépítése felé.

Több mint két évig tartó szorgalmas munka eredménye az a nagyszabású olajfestmény, mely immár készen áll *Dudits Andor* műtermében. Az *Élet* munkatársa engedélyt nyert arra, hogy a képet még a nyilvános bemutató előtt megtekintse s lapunk olvasóival megismeresse. A nagy műterem egész hosszanti falát elfoglalja a kép. A középpontot, hova a néző szeme önkéntelenül odavillan, a kormányzó foglalja el. Jobb oldalon áll az oltár a papsággal, bal felén az ország és az elszakított részek zászlói lobognak és türelmetlenül toporzékoló paripák vannak elhelyezve. Közül József főherceg és fia, a szereplő politikai egyéniségek, a Területvédő Ligák vannak csoportosítva. Lenn a Vérmezőn a katonák sorai láthatók, a háttérben a budai hegyek kéklenek. Az egész festmény kompozíciója egyszerű, világos. A csoportok kedvező foltokban vannak elhelyezve. A megfestés módja könnyed, friss. A színezés természetes és mégsem annyira naturalisztikus, hogy a monumentalitás kárára volna. Az ég felhős, borongós, csak sugár siklik végig a képen, megvilágítva a kormányzó esküt tevő alakját, mintegy kifejezve, hogy hazánk szomorú állapotában benne látjuk a szebb jövő reményét.

Dudits Andor, a nagy monumentális művészek, Lotz, Székely, Benczúr méltó utódja, munkái hosszú sorozatában ezúttal is érdemesnek mutatkozott elődeihez.

Az *Iparművészeti Társulat*. Még mindig ideiglenes helyiségben, a Lipótvárosi Kaszinó nyaralójában nyílt meg az Iparművészeti Társulat Tavaszi Kiállítása. A legutóbb bemutatott Tárlat óta, ami a magyar iparművészet nemzeti irányú fejlődését illeti, — nem látunk haladást, sőt visszafejlődést kell megállapítani. Ide is befészkelte magát az a dekadens irányzat, mely a képzőművészetben expresszionizmus és hasonló neveken jelentkezik. Volt már alkalmunk látni, hogy milyen veszedelmes az iparművészeti stílusokban a napi divat áramlatait követni. Gondoljunk csak az ú. n. szecessziós bútorokra és egyebekre. Ma kétségtelenül borzasztóan komikusnak hatnak. Rövidesen ez lesz a sorsuk a mai hipermodern újdonságoknak is. Igazán elsőrangú dolog

kevés van. A *Lingel* testvérek bútorai, *Zsolnay* kerámiái és üvegei, *Kiss Valdemár* könyvkötőmunkái jó ízlésről és komoly törekvésről tanuskodnak.

A *képzőművészeti főiskola új* érájának két évi működését, illetve annak eredményeit mutatja be az *Ernszt* múzeumban. Az elfogulatlan szemlélő azonnal konstátálhatja, hogy a most lezárt mérleg passzív. Azok az újítók, kik a művészet tanulásában a legteljesebb szabadságot hirdették, az akadémiizmusnak legkeservebb fajtáját, a lélek nélküli utánzást tudják csak bemutatni. Csupa fiók-Vaszarit és Csók-imitátort látunk a legszabadabbnak, legmodernebbnek beharangozott tanárok osztályán. A régiéknél, ha utánozták is a növendékek tanáraikat, ami az iskolában alig kerülhet el, legalább

alapos tudást szereztek. De mi marad a mostani iskolából, ha a modernség efemer újdonsága megszűnik? Reméljük, hogy a kultuszkormány erre az egyszerű igazságra hamarosan rájön s megrendszabályozza egyetlen képzőművészeti főiskolánk balra való kilengéseit.

A KÉVE kiállítása

Tizennegyedik kiállítását rendezte most a „Kéve” művészegyesület. Tárlatai addig mindig magas művészi színvonalat igyekeztek megtartani, a mostani azonban ebből a szempontból nem egészen egyenletes. A komoly, tehetséges művészet mellett a szertelenség és dilettantizmus is megjelenik. Széles, néha kissé szinte felületes módon vannak a kétségtelenül nagy tehetségű és képzettségű *Haranghy Jenő* képei kezelve. Ez az elnagyoltság még inkább kárára van illusztrációinak, bár az ötletességet itt, a tudatos művészi törekvést amott el kell ismernünk.

Nagy számú, jó technikai kivitelű, de gyenge rajzú rézkarcral szerepel *Lénárd Róbert*. *Benkhard Ágost* néhány jó arcképet és borsodi tájképet állított ki, *Lohwag Ernesztin* minutiozus pontosságú miniatűr arcképei, *Károlyi József* éterikus finomságú tájai, *Muhits Sándor* sokat ígérő kompozíció-vázlatai, *Reményi József* plakettjei és *Csulyok Margit* portrait-buste-je. *Szablya Ferenc* arcképe kiváló művészi produktumok. Sehogy sem illenek a sorba *Rippl R. József* szintelen, megfeketedett, rosszul keretezett, hanyag dolgai.

Mátrai Vilmos